

ჰარმონიზაციის (პირველადი) გეგმა

ევროსტატის რეგიონული სტატისტიკის NUTS
კლასიფიკაციის საქართველოში ეტაპობრივი დანერგვისთვის

მომზადებულია საქსტატის და საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს
უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში

აგვისტო, 2021

ს ა რ ჩ ე ვ ი

ს ა რ ჩ ე ვ ი	1
პრემბულა	2
ჰარმონიზაციის გეგმის პირველადი კომპონენტები	4
დამატებითი კომპონენტები და საკითხები.....	11
შემდგომი საჭიროებები.....	12
დასკვნითი დებულებები	12
დანართი (თანმდევრი დოკუმენტების ჩამონათვალი).....	13

პრეამბულა

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ინიციატივით, 2020 წელს მომზადდა კვლევა „საქართველოში ევროსტატის NUTS მეთოდოლოგიის დანერგვისა და მისი გამოყენების პრაქტიკული შედეგების შესახებ“¹. კვლევა მიზნად ისახავდა, ევროსტატის ტერიტორიული ერთეულების ნომენკლატურა სტატისტიკისათვის (NUTS) კლასიფიკაციის გამოყენების სცენარების მომზადებას და საქართველოს მთავრობისთვის შეთავაზებას.

NUTS ევროკავშირში გამოიყენება როგორც საერთო სოციალურ-ეკონომიკურ სტატისტიკურ მონაცემთა სისტემის ორგანიზების და პოლიტიკის წარმოების (მ.შ. ევროკავშირის კოჰეზიის² ჩარჩო პოლიტიკის ჭრილში), აგრეთვე ამ პროცესების ეფექტიანობისა და შედეგიანობის მონიტორინგისა და შეფასების ინსტრუმენტი. NUTS კლასიფიკაცია ევროკავშირის წევრ თითოეულ ქვეყანაში აერთიანებს მონაცემებს ტერიტორიული ერთეულების დონეებზე.

საქართველოს ოფიციალური სტატისტიკის ეროვნული სისტემის განვითარების 2020-2023 წლების სტრატეგიის თანახმად, სტატისტიკის ეროვნულმა სისტემამ სრულად უნდა დანერგოს თანამედროვე საერთაშორისო მეთოდოლოგიები და კლასიფიკაციები, მათ შორის NUTS გამოყენების პერსპექტივათა შესაფასებლად. გარდა ამისა, საქართველო-ევროკავშირის 2021-2027 წლების ასოცირების დღის წესრიგის³ შესაბამისად, საქართველომ 2027 წლისთვის უნდა უზრუნველყოს NUTS კლასიფიკაციის დანერგვა.

კვლევაში ინტეგრირებული რეკომენდაციებისა და საორიენტაციო სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, შეიქმნა სპეციალური უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფი, რომელშიც შედიან რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის (საქსტატი) წარმომადგენლები და მოწვეული ექპერტები, ასევე ევროსტატის მიერ ნომინირებული წარმომადგენელი (ad hoc member). მის ფარგლებში შეჯერდა ქვეყნის სტატისტიკურ რეგიონებად დაყოფის სცენარი. ასევე შეთანხმდა პრიორიტეტულ მონაცემთა ბაზები NUTS-ის დონეებისთვის (სულ მონაცემთა 5 პირველადი ბაზა), რომელთა შესახებ განხორციელდა საქართველოში არსებული მონაცემების ინვენტარიზაცია და შეფასება. ეს ბაზებია:

- რეგიონული განათლების სტატისტიკა
- რეგიონული მეცნიერების და ტექნოლოგიების სტატისტიკა
- რეგიონული ტრანსპორტის სტატისტიკა
- რეგიონული შრომის ბაზრის სტატისტიკა
- რეგიონული გარემოსდაცვითი და ენერგეტიკის სტატისტიკა.

კვლევაზე მუშაობის დროს, აგრეთვე მომზადდა საქართველოში NUTS-ის დანერგვის საწყისი, საორიენტაციო სამოქმედო გეგმა⁴. გეგმა განხილული და მოწონებული იქნა უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფის მიერ. საქართველოში NUTS-ის დანერგვის ყველა ეტაპი და, შესაბამისად, ყველა აქტივობა განისაზღვრა ამ გეგმის შესაბამისად.

მუშაობის შემდეგ ეტაპზე შეფასდა ზემოთ მოცემული 5 მონაცემთა ბაზის 109 ინდიკატორის ხელმისაწვდომობა. თითოეული ამ ინდიკატორის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია თანდართულ დოკუმენტებში (დანართი 4, 5, 6, 7, 8). გაანალიზებული 109 ინდიკატორიდან სტატუსი „ხელმისაწვდომი“ მიენიჭა 17 ინდიკატორს, „ნაწილობრივ ხელმისაწვდომი“ - 57-ს, ხოლო „არ არის ხელმისაწვდომი“ - 35 ინდიკატორს. შესაბამისად, იმ ინდიკატორების რაოდენობა, რომელთა წარმოებას დამატებითი ძალისხმევა ან რესურსი სჭირდება, შეადგენს 92-ს.

¹ <https://mrldi.gov.ge/pdf/60ffce587bc8a.pdf/%E1%83%99%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%95%E1%83%90%20EU%20NUTS%20%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%9D%20%E1%83%93%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%94%E1%83%A0%E1%83%92%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%9B%E1%83%94%E1%83%97%E1%83%9D%E1%83%93%E1%83%9D%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%92%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%A8%E1%83%94%E1%83%A0%E1%83%92%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%97%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%A1.pdf>

² რეგიონული განვითარება და გათანაბრება.

³ ამ ეტაპზე პროექტი, რომლის ტექსტის საბოლოო შეთანხმება და ფორმალიზება უახლოეს პერიოდში იგეგმება.

⁴ <https://mrldi.gov.ge/pdf/60ffce403f26e.pdf/%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%99%E1%83%90%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%A0%E1%83%98%20%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%A5%E1%83%9B%E1%83%94%E1%83%93%E1%83%9D%20%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%92%E1%83%9B%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%9D%20%E1%83%93%E1%83%90%E1%83%9C%E1%83%94%E1%83%A0%E1%83%92%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%97%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%A1.pdf>

გარდა ამისა, მომზადდა რეკომენდაციები NUTS რეგიონების რეესტრის შექმნაზე და კოდირებაზე. ხოლო შემდგომ, დარჩენილი 92 ინდიკატორიდან შეირჩა 20 ინდიკატორი, რომელთაც მინიჭებული ჰქონდათ „ნაწილობრივ ხელმისაწვდომი“ ან „არ არის ხელმისაწვდომი“ სტატუსი. მოხდა თითოეულ მათგანზე საჭირო ფინანსური და ადამიანური რესურსების შეფასება. შერჩეული 20 ინდიკატორის შეფასებამ აჩვენა, რომ ამ ინდიკატორებისთვის საჭირო ყველა რესურსის მობილიზება შესაძლებლობას იძლევა წარმოებულ იქნეს კიდევ დამატებით 24 ინდიკატორი. მთლიანობაში, გამოიკვეთა რომ ამ რესურსით საქართველო შეძლებს NUTS-ის 44 ინდიკატორის წარმოებას. თითოეულ ღირებულების ოდენობა დათვლილია შეფასების საფუძველზე და ამ ეტაპზე არის მიახლოებითი. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ კონკრეტული ინდიკატორების წარმოება შესაძლებელი იქნება შესაბამისი ფინანსური და სხვა საჭირო რესურსების გამოყოფის შემთხვევაში.

რესურსების შეფასების შედეგად, შესაძლებელი გახდა ***სტატისტიკის ჰარმონიზაციის პირველადი გეგმის*** შემუშავება, რაც, როგორც უკვე აღინიშნა, აგრეთვე არსებითად ეხმარება საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების დღის წესრიგით გათვალისწინებულ თემატურ ვალდებულებებს⁵.

აღსანიშნავია, რომ ევროსტატი მუდმივად მუშაობს სისტემის ეტაპობრივ გაუმჯობესებაზე, რადგან ბევრი ქვეყანა ვერ უზრუნველყოფს ყველა მონაცემის მომზადებას და ყველა ქვეყნის სტატისტიკურ სისტემას არ აქვს NUTS-ის ყველა ინდიკატორის წარმოების შესაძლებლობა.

წინამდებარე გეგმის შემუშავებას საერთო ზედამხედველობა გაუწია უწყებათშორისმა სამუშაო ჯგუფმა, რომელშიც ჩართული იყვნენ არა მხოლოდ საქსტატის და საქართველოს რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, არამედ სხვა უწყებების წარმომადგენლებიც (ადმინისტრაციული წყაროები).

⁵ საქართველო-ევროკავშირის 2021-2027 წლების ასოცირების დღის წესრიგი, **პუნქტი 6** - „სტატისტიკა“, და **პუნქტი 7.5** - „რეგიონული განვითარება და რეგიონულ დონეზე თანამშრომლობა“.

ჰარმონიზაციის გეგმის პირველადი კომპონენტები

ევროსტატის რეგიონული სტატისტიკა NUTS-ის დონეებისთვის 16 მონაცემთა ბაზას მოიცავს. მთლიანობაში, ეს მონაცემთა ბაზები შედგება დაახლოებით 300-მდე ინდიკატორისგან.

პრიორიტეტულობიდან გამომდინარე, უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში, საწყისი ეტაპისთვის შეირჩა და შეთანხმდა მონაცემთა 5 ბაზა NUTS-ის დონეებისთვის, ასევე „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ (S3) ევროპული პლატფორმის დანერგვისთვის აუცილებელი ცალკეული დაკავშირებული ინდიკატორები.

შესაბამისად, ჰარმონიზაციის გეგმის პირველადი კომპონენტები მოიცავს მხოლოდ ამ მონაცემთა ბაზებს, რადგან პირველ ეტაპზე მათ შესახებ განხორციელდა არსებული მონაცემების ინვენტარიზაცია და შეფასება.

✚ რეგიონული განათლების სტატისტიკა

ამოცანა	ქმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით მოსახლეობის რიცხოვნობის განსაზღვრა რეგიონებისთვის	დემოგრაფიული სტატისტიკის ახალი მოდელის დანერგვა	საქსტატი	2026	-----
კერძო სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების აქტუალიზაცია	აქტუალიზაციის კვლევის ჩატარება	საქსტატი	2025	85000 ლარი
კერძო სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაცია	ავტორიზაციის პროცესის განხორციელება და დასრულება	განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	2025	-----
კერძო სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების კვლევაში ჩართვა	ადმინისტრაციული ორგანოების ჩამონათვალის განახლება	მუნიციპალური სამსახურები	2025	-----
რეგიონული განათლების სტატისტიკის წარმოების მიზნით საქსტატის თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერება, მათ შორის ISCED-F 2013 კლასიფიკაციის შესწავლა	კლასიფიკაციის შესწავლის მიზნით სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი	2024	დამოკიდებული იქნება სამუშაოების მოცულობაზე
თანამშრომლობა განათლების და მეცნიერების სამინისტროსთან კერძო სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტატისტიკურ კვლევაში ჩართვის მიმართულებით	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	განათლების და მეცნიერების სამინისტრო, საქსტატი	2024	-----

✚ რეგიონული მეცნიერების და ტექნოლოგიების სტატისტიკა⁶

ამოცანა	ქმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
საპილოტე კვლევა ბიზნეს სტატისტიკაში შესაბამის აქტიურ სექტორში კვლევასა და განვითარებაზე ხარჯების და დასაქმების დასადგენად	კვლევის ჩატარება	საქსტატი	2024	100 000 ლარი საპილოტესთვის და შემდგომ ყოველწლიურად
არა-კომერციული და არა-მოგებიანი ორგანიზაციების სტატისტიკური გამოკვლევის განახლება შესაბამის აქტიურ სექტორებში ხარჯების და დასაქმების დასადგენად	არა-მოგებიანი, არა-კომერციული ორგანიზაციების სტატისტიკური კვლევის შერჩევის ზრდა	საქსტატი	2024	10 000 ლარი ყოველწლიურად
სახელმწიფო სექტორში დასაქმების შესაბამისი მაჩვენებლების წარმოებისათვის საჭიროებების განსაზღვრა	კითხვარის განახლება	საქსტატი	2024	-----
კვლევასა და განვითარებაზე ხარჯების და დასაქმების იდენტიფიცირების მეთოდოლოგიის გაცნობის მიზნით საქსტატის თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერება, მათ შორის Field of Research and Development classification (FORD 2007) კლასიფიკაციის შესწავლა	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება მეთოდოლოგიის და კლასიფიკაციის შესწავლის მიზნით, კომუნიკაცია ევროსტატთან	საქსტატი	2023	დამოკიდებული იქნება სამუშაოების მოცულობაზე
კვლევასა და განვითარებაზე ხარჯების და დასაქმების იდენტიფიცირების მეთოდოლოგიის გაცნობის მიზნით საქსტატის და ფინანსთა სამინისტროს თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერება, მათ შორის, Nomenclature for the analysis and comparison of scientific programmes and budgets (NABS 2007) კლასიფიკაციის შესწავლა	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება მეთოდოლოგიის და კლასიფიკაციის შესწავლის მიზნით, კომუნიკაცია ევროსტატთან	საქსტატი ფინანსთა სამინისტრო	2023	დამოკიდებული იქნება სამუშაოების მოცულობაზე

⁶ ამ ჯგუფის ინდიკატორები კავშირშია განვითარების დაგეგმვის საქართველოში დასაწერი ახალი ევროპული პლატფორმის - „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ (S3) ინდიკატორებთან, რომლებზეც საჭირო რესურსების შეფასება უკვე გაკეთებულია. როგორც ჰარმონიზაციის გეგმის სხვა პირველადი კომპონენტების, ისე მათ შორის “ჭკვიანი სპეციალიზაციის” ინდიკატორებზე მუშაობა ერთობლივად უნდა განხორციელდეს და მათზე მუშაობის დაწყება წარმოადგენს პირველი ეტაპის პრიორიტეტს.

დასაქმება ტექნოლოგიურ და ცოდნაზე დაფუძნებული (knowledge-intensive) სექტორების მეთოდოლოგიის გაცნობის მიზნით საქსტატის თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერება	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება მეთოდოლოგიის და კლასიფიკაციის შესწავლის მიზნით, კომუნიკაცია ევროსტატთან	საქსტატი	2023	დამოკიდებული იქნება სამუშაოების მოცულობაზე
თანამშრომლობა ფინანსთა სამინისტროსთან კვლევასა და განვითარებაში ხარჯების და დასაქმების დასადგენად	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი, ფინანსთა სამინისტრო	2022	-----
თანამშრომლობა საქპატენტთან განახლებული საპატენტო განაცხადების შესახებ მონაცემების მიღების ფორმატის შეთანხმების მიზნით	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი, ფინანსთა საქპატენტი	2022	-----

✚ რეგიონული შრომის ბაზრის სტატისტიკა⁷

ამოცანა	ქმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
შრომის სტატისტიკის წარმოება NUTS კლასიფიკაციით	რეგიონულ დონეზე ხელმისაწვდომი ინდიკატორების წარმოება	საქსტატი	2024	სამუშაო ძალის გამოკვლევის განახლება
NUTS კლასიფიკაციით შრომის სტატისტიკის წარმოების გაუმჯობესებისათვის გეგმის შემუშავება	შრომის ბაზრის დამატებითი ინდიკატორების წარმოებისათვის გეგმის შემუშავება, არსებული გამოკვლევების შერჩევის ზომისა და რესურსების გათვალისწინებით	საქსტატი	2025	სამუშაო ძალის გამოკვლევის განახლება

⁷ ამ ჯგუფის ინდიკატორები კავშირშია განვითარების დაგეგმვის საქართველოში დასაწერი ახალი ევროპული პლატფორმის - „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ (S3) ინდიკატორებთან, რომლებზეც საჭირო რესურსების შეფასება უკვე გაკეთებულია. როგორც ჰარმონიზაციის გეგმის სხვა პირველადი კომპონენტების, ისე მათ შორის “ჭკვიანი სპეციალიზაციის” ინდიკატორებზე მუშაობა ერთობლივად უნდა განხორციელდეს და მათზე მუშაობის დაწყება წარმოადგენს პირველი ეტაპის პრიორიტეტს.

✚ რეგიონული ტრანსპორტის სტატისტიკა

ამოცანა	კმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
პილოტური კვლევა საავტომობილო ტრანსპორტის წლიური ტვირთბრუნვის მონაცემების მისაღებად	კვლევის ჩატარება	საქსტატი	2025	230 000 ლარი პილოტისთვის
შემოსავლების სამსახურის მონაცემების დამუშავება საავტომობილო ტრანსპორტის წლიური ტვირთბრუნვის მონაცემების მისაღებად	ბაზების დამუშავება	საქსტატი	2025	50 000 ლარი პილოტისთვის
საავტომობილო ტრანსპორტის სტატისტიკური კვლევის მეთოდოლოგიის გაცნობის მიზნით საქსტატის თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერება, მათ შორის Standard Goods Classification for Transport Statistics/Revised (NST/R) კლასიფიკაციის შესწავლა	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება მეთოდოლოგიის და კლასიფიკაციის შესწავლის მიზნით, კომუნიკაცია ევროსტატთან	საქსტატი	2024	დამოკიდებული იქნება სამუშაოების მოცულობაზე
თანამშრომლობა სსიპ სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოსთან საჰაერო ტრანსპორტის მგზავრთა გადაყვანის და ტვირთბრუნვის მონაცემების მიღების მიზნით	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი, სსიპ სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო	2023	-----
თანამშრომლობა შპს საქართველოს რკინიგზასთან და შპს ჯიარ ბორჯომი-ბაკურიანთან რკინიგზით მგზავრთა გადაყვანის და ტვირთბრუნვის მონაცემების მიღების მიზნით	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი, შპს საქართველოს რკინიგზა	2023	-----
განახლებული საბილეთო სისტემის შექმნა	პროექტის განხორციელება და დასრულება	საქართველოს რკინიგზა	2023	-----
მიღებული და გაგზავნილი ტვირთების მოცულობის აღრიცხვის სრულყოფა	პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნა	საქართველოს რკინიგზა	2023	10 000 ლარი

✚ რეგიონული გარემოსდაცვითი სტატისტიკა

ამოცანა	ქმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
თანამშრომლობა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან მდინარის აუზის მტკნარი წყლის რესურსების ინდიკატორის წარმოების მიზნით	სამუშაო ჯგუფის ფორმირება	საქსტატი, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2027	-----
მდინარის აუზებში დაკვირვების წარმოებისთვის და ინდიკატორის გაანგარიშებისთვის საჭირო ლოჯისტიკური რესურსები (მაგ: საველე მანქანები, წყლის მზომი ხელსაწყოები, სამივლინებო ხარჯები და ა.შ) შეძენა. ⁸	მდინარის აუზების ტექნიკური უზრუნველყოფა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2027	3 000 000 ლარი

✚ „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ პლატფორმასთან დაკავშირებული პრიორიტეტული ინდიკატორები

„ჭკვიანი სპეციალიზაცია“ („Smart Specialization“/S3) წარმოადგენს ევროკავშირის კოჰეზიის ჩარჩო პოლიტიკის უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტს და მოწინავე მიმართულებას, რის საფუძველზეც ხდება რეგიონების და ეროვნული დონეების ეკონომიკური განვითარების პროგრამული და სტრატეგიული დაგეგმარება. შესაბამისი პლატფორმა უკვე აქტიურად ინიცირებულია და ეტაპობრივად იწერება ასოცირებულ ქვეყნებშიც (მ.შ. მოლდოვა, უკრაინა, საქართველო). აღნიშნული კომპონენტი და თემატური ვალდებულება ასახულია ევროკავშირი-საქართველოს 2021-2027 წლების ასოცირების დღის წესრიგში⁹. აგრეთვე, NUTS-ის კომპონენტთან ერთად, იგი ასახულია 2018 წლის ევროკავშირი-საქართველოს უმაღლესი დონის შეხვედრის შემაჯამებელ დოკუმენტში.¹⁰

„ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ სტრატეგიული დაგეგმვისთვის საჭირო ძირითადი სტატისტიკური ინდიკატორები (იხ. ცხრილი ქვემოთ) წარმოადგენენ NUTS-ის სისტემის ორგანულ ნაწილს, რომლებზე დროული ხელმისაწვდომობა ამავედროულად წარმოადგენს შესაბამისი დაგეგმვისა და განხორციელების აუცილებელ წინაპირობას.

„ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ კარტირება საქართველოში: იმერეთის რეგიონის ეკონომიკური და ინოვაციური პოტენციალი“ ანგარიშზე მუშაობისას, ევროკომისიის ერთიანი კვლევების ცენტრთან (JRC) და საერთაშორისო ექსპერტებთან კონსულტაციების შედეგად, გამოიკვეთა „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ 10 ინდიკატორი, რომელთა წარმოება წარმოადგენს იმ მინიმუმს, რაც აუცილებელია როგორც იმერეთის (როგორც პირველი საპილოტე რეგიონის), ასევე ქვეყნის ყველა სხვა რეგიონის ეკონომიკური პოტენციალის ეფექტიანი შეფასებისთვის.

⁸ მნიშვნელოვანი ფინანსური ტვირთის გათვალისწინებით, აღნიშნული ამოცანის ჰარმონიზაციის საბოლოო გეგმაში ასახვა (მ.შ. შესაძლო განხორციელების ვადების განსაზღვრა/დაზუსტება) დამოკიდებული იქნება პასუხისმგებელი უწყებ(ებ)ის მიერ შემდგომი ეტაპის განხილვების შედეგებზე და შესაბამის გადაწყვეტილებებზე.

⁹ ქვეთავი 7.5 „რეგიონული განვითარება და რეგიონულ დონეზე თანამშრომლობა“

¹⁰ <https://www.euneighbours.eu/sites/default/files/publications/2018-11/ec-georgia-high-level-meeting-agreed-outcomes.pdf>

შერჩეული 10 ინდიკატორი მოქცეულია სამ შესაბამის ჯგუფში: ეკონომიკური, საინოვაციო, და სამეცნიერო-ტექნოლოგიური მონაცემები. მათი ხელმისაწვდომობა და წარმოებისათვის საჭირო რესურსები შეფასებული იქნა საქსტატის და ჩართული ექსპერტების მიერ, რაც ნიშნავს რომ შესაბამისი საჭიროებები და რესურსები ამ დროისთვის იდენტიფიცირებულია.

„ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ მიმდინარე დღის წესრიგიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია ამ ინდიკატორების წარმოება უახლოესი 2 წლის განმავლობაში.

ინდიკატორი	სექტორი (კლასიფიკაციის შესაბამისად)	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა
ეკონომიკური, საინოვაციო და სამეცნიერო-ტექნოლოგიური ინდიკატორები¹¹			
1. კომპანიების რაოდენობა	NACE Rev. 2 ¹² , მინიმუმ 3 ნიშნით	საქსტატი	2022
2. გაყიდვების მოცულობა (მომსახურება, საქონელი), ბრუნვა	NACE Rev. 2, მინიმუმ 3 ნიშნით	საქსტატი	2023
3. დასაქმებულების რაოდენობა	NACE Rev. 2, მინიმუმ 3 ნიშნით	საქსტატი	2023
4. ხელფასები	NACE Rev. 2, მინიმუმ 3 ნიშნით	საქსტატი	2023
5. ექსპორტი	SITC 4-ნიშნა ¹³	საქსტატი	2023
6. იმპორტი	SITC 4-ნიშნა	საქსტატი	2023
7. კომპანიების რაოდენობა და წილი, რომლებსაც გააჩნიათ: - ინოვაციური პროდუქტი, - ინოვაციური პროცესები, - საორგანიზაციო ინოვაცია, - ინოვაცია მარკეტინგში, - ინოვაციის ამ 4 ტიპიდან ერთ-ერთი მანც.	NACE Rev. 2, მინიმუმ 2 ნიშნით	საქსტატი	2023
8. კომპანიების წილი ინოვაციური საქმიანობის მიხედვით. კომპანიების წილი რომლებიც ახდენენ ინვესტირებას: - შიდა კვლევასა და განვითარებაში, - გარე კვლევასა და განვითარებაში, - მანქანა-დანადგარებში, მოწყობილობებში და პროგრამულ უზრუნველყოფაში,	NACE Rev. 2, მინიმუმ 2 ნიშნით	საქსტატი	2023

¹¹ აღნიშნული 10 ინდიკატორიდან მე-5, მე-6, მე-7, მე-8 და მე-9 არ იფარება უშუალოდ წინამდებარე ჰარმონიზაციის გეგმის ფარგლებში, რამდენადაც ამ ეტაპზე არ წარმოადგენს NUTS-ის სისტემის ზუსტად შესატყვის ნაწილს. თუმცა, მათი სხვა ინდიკატორებთან მჭიდრო ურთიერთმიმართების გათვალისწინებით, რაც მხოლოდ ერთობლიობაში ხდის შესაძლებელს ასოცირების დღის წესრიგით და სხვა დოკუმენტებით გათვალისწინებული „ჭკვიანი სპეციალიზაციის“ ევროპული პლატფორმის ეფექტიან დაგეგმვას, საქსტატი სხვა უწყებებთან კოორდინაციით განახორციელებს შესაბამის სამუშაოებს მითითებულ ვადებში.

¹² კლასიფიკაცია „ეკონომიკური საქმიანობის სახეები - სეკ (NACE Rev. 2).

¹³ საერთაშორისო ვაჭრობის სტანდარტული კლასიფიკაცია (SITC Rev. 4).

ინდიკატორი	სექტორი (კლასიფიკაციის შესაბამისად)	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა
- გარეთ ცოდნის მიღებაში, - განათლება და პერსონალის ტრენინგში, - მარკეტინგში და მარკეტინგულ ინიციატივებში, - სხვა ტიპის ინიციატივებში.			
9. სამეცნიერო პუბლიკაციების რაოდენობა		განათლების და მეცნიერების სამინისტრო	2022
10. საპატენტო განაცხადების რაოდენობა		საპატენტო	2023

დამატებითი კომპონენტები და საკითხები

წინამდებარე ჰარმონიზაციის გეგმის პირველადი კომპონენტების განხორციელების პარალელურად, გაგრძელდება სამუშაოები ევროსტატის NUTS რეგიონული სტატისტიკის დარჩენილი მონაცემთა ბაზების ხელმისაწვდომობის შესაფასებლად.

აღნიშნულის განხორციელება იგეგმება 2 ეტაპად.

- პირველი 5 მონაცემთა ბაზის შეფასების ანალოგიურად, შემდეგ ეტაპზე მომზადდება კიდევ 5 მონაცემთა ბაზის და მასში შემავალი ინდიკატორების შეფასება. შესაბამისად, დაზუსტდება არსებული ჰარმონიზაციის (პირველადი) გეგმა.
- დასკვნით ეტაპზე, იგივე გაკეთდება დარჩენილ 6 მონაცემთა ბაზასთან მიმართებაში და შესაბამისად, დასრულდება ჰარმონიზაციის გეგმის (საბოლოო პროექტი) შემუშავება, ხოლო შემდგომ მისი მიღება.

პირველ ჯგუფში მოიაზრება შემდეგი მონაცემთა ბაზები:

- რეგიონული სოფლის მეურნეობის სტატისტიკა
- რეგიონული სტრუქტურული ბიზნეს სტატისტიკა
- რეგიონული ბიზნეს დემოგრაფია (ბიზნეს რეგისტრი)
- რეგიონული ტურიზმის სტატისტიკა
- რეგიონული შრომის დანახარჯების სტატისტიკა.

მეორე ჯგუფში კი მოიაზრება შემდეგი მონაცემთა ბაზები:

- რეგიონული დემოგრაფიული სტატისტიკა
- რეგიონული ეკონომიკური ანგარიშები
- რეგიონული ჯანდაცვის სტატისტიკა
- რეგიონული ციფრული ეკონომიკა და საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები
- რეგიონული სიღარიბის და სოციალური გარიყულობის სტატისტიკა
- რეგიონული კრიმინალური სტატისტიკა.

შემდგომი საჭიროებები

ამოცანა	ქმედება	პასუხისმგებელი უწყება	განხორციელების ვადა	ღირებულება
ხელმისაწვდომობის შეფასება ევროსტატის NUTS შემდეგი 5 მონაცემთა ბაზისთვის		საქსტატი, რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	2021	-----
ხელმისაწვდომობის შეფასება ევროსტატის NUTS შემდეგი 6 მონაცემთა ბაზისთვის		საქსტატი, რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	04/2022	-----
ჰარმონიზაციის საბოლოო გეგმა და მონაცემთა ჰარმონიზაციის დეტალური ფინანსური გეგმა	შესაბამისი გეგმ(ებ)ის მომზადება /დასრულება	საქსტატი	07/2022	-----
ტექნიკური დანერგვა NUTS კლასიფიკაციის დანერგვაში	Twinning პროექტის ინიცირება	საქსტატი	2023	-----

დასკვნითი დებულებები

გამომდინარე იქიდან, რომ წინამდებარე პირველადი ჰარმონიზაციის გეგმა წარმოადგენს ამ პროცესის პირველ, საწყის ნაბიჯს, ამ ეტაპზე მიღებული გამოცდილება შესაძლოა გარკვეულწილად ადაპტირებულ იქნეს შემდგომი ეტაპების განხორციელებისას. საქართველოს ევროკავშირთან თანამშრომლობის პრიორიტეტულობიდან გამომდინარე, ყველა სამომავლო საქმიანობა მოქცეული იქნება ასოცირების დღის წესრიგით აღებული ვალდებულებების ქვეშ და წარიმართება საქსტატის და საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს კოორდინაციით და სხვა უწყებების აქტიური ჩართულობით.

2022 წლისთვის გაწერილი საქმიანობების განხორციელების უზრუნველსაყოფად და სათანადო მომზადების მიზნით, მიზანშეწონილია უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში მოხდეს ყველა ამ ღონისძიების დაგეგმვა. გარდა ამისა, NUTS კლასიფიკაციის საქართველოში დანერგვა და, შესაბამისად, ჰარმონიზაციის გეგმის შემუშავება-განხორციელება უნდა მოხდეს სხვა დოკუმენტებთან კოორდინაციის გზით. მაგალითად, რეგიონული განვითარების პროგრამა, საქსტატის სტრატეგია, მუნიციპალური სტატისტიკის რეკომენდაციები და სხვა.

როგორც ჰარმონიზაციის პირველადი გეგმის, ისე ყველა დაკავშირებული და შემდგომი აქტივობის უზრუნველსაყოფად, საქსტატი, საქართველოს რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის სამინისტროსთან ერთად, აქტიურად იმუშავებს დონორებთან შესაძლო რესურსების მობილიზების მიზნით.

წინამდებარე გეგმის განხორციელებაში მიზანშეწონილია ასევე ევროსტატის ექსპერტთა მონაწილეობა. შესაბამისად, საჭირო იქნება საქსტატის სამუშაო მისიის (ან მისიების) ორგანიზება ევროსტატთან. გარდა ამისა, საქართველოში NUTS-ის დანერგვის საორიენტაციო სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, საქსტატმა უნდა მოამზადოს NUTS-ის დანერგვისა და მონაცემთა ჰარმონიზაციის დეტალური ფინანსური გეგმა¹⁴.

დასასრულ, მნიშვნელოვანი იქნება ევროსტატთან და ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებთან აქტიური თანამშრომლობა საქსტატის თუ სხვა ადმინისტრაციული ორგანოების შესაძლებლობების განვითარების მიზნით.

¹⁴ აღნიშნული გეგმის მომზადება NUTS-ის საქართველოში დანერგვისთვის განსაზღვრული ქმედებების შემდგომი ეტაპია.

დანართი (თანმდები დოკუმენტების ჩამონათვალი)

1. ანგარიში საქართველოში ევროსტატის NUTS მეთოდოლოგიის დანერგვისა და მისი გამოყენების პრაქტიკული შედეგების შესახებ
2. საქართველოში NUTS-ის დანერგვის საწყისი, საორიენტაციო სამოქმედო გეგმა
3. საქართველოში ევროსტატის NUTS კლასიფიკაციის ეტაპობრივი დანერგვისთვის - საწყისი ნაბიჯები (NUTS რეგიონების რეესტრი და კოდირება)
4. ევროსტატის რეგიონული განათლების სტატისტიკა & ხელმისაწვდომობა საქართველოში
5. ევროსტატის რეგიონული მეცნიერების და ტექნოლოგიების სტატისტიკა & ხელმისაწვდომობა საქართველოში
6. ევროსტატის რეგიონული ტრანსპორტის სტატისტიკა & ხელმისაწვდომობა საქართველოში
7. ევროსტატის რეგიონული შრომის სტატისტიკა & ხელმისაწვდომობა საქართველოში
8. ევროსტატის რეგიონული გარემოსდაცვითი და ენერგეტიკის სტატისტიკა & ხელმისაწვდომობა საქართველოში
9. ევროსტატის NUTS კლასიფიკაციის შერჩეული პრიორიტეტული ინდიკატორები - ხელმისაწვდომობა და საჭირო რესურსების შეფასება
10. რეგიონული განათლების სტატისტიკა, საჭირო რესურსების შეფასება
11. რეგიონული მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სტატისტიკა, საჭირო რესურსების შეფასება
12. რეგიონული ტრანსპორტის სტატისტიკა, საჭირო რესურსების შეფასება
13. რეგიონული შრომის ბაზრის სტატისტიკა, საჭირო რესურსების შეფასება
14. რეგიონული გარემოსდაცვითი სტატისტიკა, საჭირო რესურსების შეფასება